

Banditter på basaren

Novelle av
P. G. Wodehouse
Illustrasjon:
Øyvind Hansen

JEG trenger kapital, sa Ukridge. Vi hadde tilfeldigvis støtt på hinannen på Piccadilly, og hans skreddersydde eleganse røbet at siden sist vi såes, var han blitt forsonet med sin tante Julia — en av disse kortvarige forsoninger som inntrådte med jevne mellomrom i hans hektiske tilværelse. De som kjenner Stanley Featherstonehaugh Ukridge, denne hardt prøvede unge mann, vet jo at han er nevø av den kjente og meget velstående romanforfatterinne Julia Ukridge. Når hun innimellom kan få seg til å tilgi og glemme, bor han derfor som i et gyllent bur i hennes hus i Wimbledon.

— Jeg kunne trenge litt kapital, Corky!

— Jaså.

— Og det fort. For hvordan skal jeg kunne tjene penger hvis jeg ikke har noe å starte med?

— Tja, sa jeg, uten å ta noe egentlig standpunkt.

— Her har jeg fått et absolutt bombesikkert stalltips. Selv en beskjedent investering på den hesten vil innbringe hundrevis av pund. Men hva hjelper det når bookmakerne er så freidige at de forlanger kontant forskudd?

— Kan du ikke låne av din tante?

— Jeg får ikke en øre der. Hun gir ikke fra seg kontanter. Hele overskuddet går med til å utbygge hennes samling av rustne, gamle snusdåser. Når jeg tenker på det jeg kunne fått for en eneste av de snusdåsene, så er det bare min medfødte hederlighet som hindrer meg fra å rappe dem.

— Hun holder dem innelåst?

— Det er virkelig en skjebnens ironi. Hun kjøper sko til meg. Og hatter. Og bestiller dresser. Og ikke bare det; hun forlanger at jeg skal gå med dem. Hva blir så resultatet? At mitt ytre gir et fullstendig falskt bilde av min økonomi når jeg møter noen som jeg kanskje skylder en bagatellmessig sum. Jeg ser ut som om jeg eide seddelpressen, og da er det ikke lett å få overbevist dem om at jeg ikke kan betale tilbake

ett pund og fjorten shilling, eller hva det nå måtte være. For hver dag som går blir det mer og mer innlysende at jeg må se å komme igang for meg selv. Derfor er det at jeg spør: Hvordan skal jeg få tak i startkapital?

Ved dette punkt fant jeg det klokest å nevne at mine egne finanser var ytterst anstrengte. Ukridge mottok denne opplysning med et medfølelse smil.

— Jeg har ikke tenkt å slå deg for penger, sa han. — Det jeg har behov for, overgår langt dine muligheter. Minst fem pund. Iallfall tre. Men på den annen side, hvis du kunne tenke deg å avse etpar shilling...

HER brøt han plutselig av, med en mine som om han hadde sett en huggorm foran seg på stien. Han stirret oppover gaten, bråsnudde og hastet avsted.

— En av dine kreditorer? spurte jeg.

— En jente som selger merker, sa Ukridge. Stemmen var bitter.

— Det er blitt en ren landeplage med disse kvinnfolkene som får lov til å dra omkring og selge merker og ta imot penger med bøsser. Hvis det ikke er Rosedagen så er det Blåvelsdagen, og

hvis det ikke er Fioldagen så er det Epleblomstdagen. Og selv om vi nå har klart å unnsnippe, takket være en lynsnar reaksjonsevne, så...

I samme øyeblikk dukket en ny ung dame med merkesalg opp fra en sidegate og gikk løs på oss med et strålende smil. Vi måtte punge ut, hvor vondt det enn gjorde oss.

— Slik holder de det gående, sa Ukridge fortvilet. — En shilling her og en shilling der. Hvordan i all verden skal en stakkar klare å legge seg opp en formue når en hele tiden blir flådd på den måten. Hva var det forresten hun samlet inn penger til?

— Det la jeg ikke merke til.

— Ikke jeg heller. Det er det aldri noen som gjør. For alt det vi vet, så har vi kanskje støttet en sak som vi er absolutt motstandere av. Apropos det, så skal tante tirsdag låne ut haven sin til en avholdsforening som vil holde basar. Så jeg håper det, Corky, at du bryter alle andre avtaler og kommer utover dagen!

— Ellers takk, men jeg har intet som helst ønske om å treffe din tante igjen.

— Du behøver ikke treffe hen-

Fortsatt side 26.

Fortsatt fra side 15.

ne. Hun kommer til å være bortreist. Skal holde et foredrag.

— Men jeg har ikke råd til å gå på basar.

— Du skal få slippe. Vi to skal tilbringe hele eftermiddagen innen husets fire vegger. Selv om tante ikke synes hun kan unngå å låne ut haven til disse menneskene, så er hun jo livende redd for at det blir et litt blandet publikum på basaren, og at noen av dem kunne finne på å snike seg inn og rappe en snusdåse. Derfor skal jeg sitte vakt, med streng ordre om ikke å forlate stedet før alle er gått sin vei. Og du skal holde meg med selskap. Vi får røke en pipe og ta oss en prat, og kanskje hvis vi legger hodene våre i bløt, så kan vi pønske ut hvordan vi skal fikse litt frisk kapital.

— Det er jo en annen sak.

— Så kommer du? Men nå må jeg stikke. Jeg skal spise lunch sammen med tante, og det er best ikke å være sent ute.

Han så strengt på en ung dame som nettopp solgte noen merker til et par andre fotgjengere, og ilte av sted.

FRØKEN Julia Ukridges hjem i Wimbledon var et av de store herskapshusene som ligger ut mot parken, omgitt av en prektig have. Til daglig ville en fornem ro være det som preget stedet, men den eftermiddagen jeg ankom, rådet det en hektisk travelhet. Over portstolpene pranget plakater med BASAR, og inn gjennom porten strømmet en større menneskemasse. Et sted i det indre av haven hørtes musikk fra en karusell. Jeg lot meg rive med av strømmen og hadde kurs mot entrédøren da en sølvklar stemme lød i mitt øre, og jeg ble vår en nydelig, ung dame.

— Kjøp en smørblomst!

— Hvabehager?

— Kjøp en smørblomst!

Hun holdt frem en masse gule tingester av papir.

— Hva er det for noe? spurte jeg, og grep automatisk til lommen.

— Det er Smørblomstdag, sa hun smilende.

Vårt møte var slutt. Den unge piken flagret lik en solstråle over mot en tilsynelatende velstående herre som passerte forbi, og jeg gikk opp til huset hvor jeg fant Ukridge i biblioteket, hvor han satt og speldet interessert ut gjennom terrassedørene som åpnet en vid utsikt mot haven. Han snudde seg da jeg trådte inn, og da hans blikk falt på den gule pynten på jakkeoppslaget, lekte et fornøyd smil om munnen hans.

— Jaså, du har kjøpt en du og!

— Kjøpt hva?

— En av de tingestene.

— Denne her? Det var en jente som solgte dem ute i haven. Det er Smørblomstdag idag. Det er vel til inntekt for et eller annet, skulle jeg tro.

— Det er til inntekt for meg, sa Ukridge, og det fornøyde smilet utviklet seg til et glis fra øre til øre.

— Hva mener du med det?

— Slå deg ned litt, Corky. Ukridge bød meg en stol. — Det som det kommer an på her i verden, er å ha forretningssans. I mitt sted ville nok mange helt gitt opp forsøket på å skaffe startkapital, fordi de manglet gnisten, ikke hadde evnen til å tenke stort. Men hva gjorde jeg? Jeg satte meg rolig ned og tenkte sakene igjennom. Og dermed fikk jeg alle tiders idé. Husker du den pinlige episoden i byen forleden dag, da vi begge måtte spytte i bøssa uten å ane hva pengene gikk til?

— Javel?

— Da slo det plutselig ned i meg, som en inspirasjon fra oven, at det praktisk talt aldri er noen som vet hva pengene går til når de treffer noen som selger merker. Det er nå engang en av de dypeste sannheter i vår tid, at når en mann utsettes for et flott kjøl som prakker på ham et merke, så dropper han bare en mynt i bøssen uten å komme med spørsmål. Følgelig arrangerte jeg meg med en ung dame av mitt bekjentskap, en virkelig fresk jente, og satte henne i sving her idag. Jeg regner med å gjøre det stort. Utgiftene til nåler og papir er praktisk lik null, og alt som kommer inn er ren netto.

JEG følte et stikk i hjertet.

— Med andre ord, sa jeg, — mine seks shilling havner i din lomme?

— Bare halvparten. Min kompanjong og jeg deler likt.

— Du er naturligvis oppmerksom på, innskjøtt jeg, — at om snaue ti minutter vil din kompanjong, som du behager å kalle henne, bli arrestert for å ha tillegnet seg penger under falske forutsetninger. Hvorefter de vil forfølge saken videre og legge vantene på deg.

— Ikke tale om. Jeg er nemlig litt av en psykolog. Hva var det for eksempel hun sa da hun antastet deg?

— Husker ikke så nøye. «Kjøp en smørblomst» eller noe i den retning.

— Og så?

— Jeg spurte hva vitsen var med det, og hun sa at det var Smørblomstdag.

— Nettopp. Og det kommer hun til å svare alle. Selv i vår materialistiske tid er vel ikke ridderligheten så helt utryddet, at noe mannfolk kan få seg til å plage

en så pen pike med dumme spørsmål etter at han hadde fått vite at det var Smørblomstdagen. — Han gikk opp til terrassedøren og så ut. — Der kommer hun inn på plenen foran huset. Det later til at salget går strykende. Annenhver mann har en smørblomst i knappullet. Nå gyver hun løs på en prest, ser det ut for.

— Og om et par minutter vil hun prøve seg på en sivilkledd detektiv, og dermed er det gjort!

Ukridge mønstret meg strengt.

— Du ser alltid saken fra den mørkeste side, Corky. Jeg synes heller du skulle gratulere meg. Skjøner du ikke at din gamle venn nå omsider har fått et ben innenfor. Jeg er i ferd med å bygge opp en formue. La oss si at jeg håver inn fire pund på denne smørblomst-affæren. Da satser jeg på . . .

DET banket på døren.

— Kom inn! brølte Ukridge irritert. Store finansmenn liker ikke å bli forstyrret midt under en konferanse.

Det var hovmesteren som avbrøt hans redegjørelse for ekspansjonsplanene.

— En herre vil tale med Dem.

— Hvem er det?

— Han sa ikke sitt navn, men det er en Kirkens mann.

— Ikke sognepresten vel? — Ukridge ble urolig.

— Nei, han presenterte seg som kapellanen. Han spurte etter frøken Ukridge. Jeg underrettet ham om at frøkenen var bortreist, men

at De var til stede, og han ba så om å få tale med Dem.

— Vel, vel, sa Ukridge. — Bare send ham inn. Det er riktignok forbundet med en viss risiko, Corky, la han til etter at døren var lukket. — Kapellaner har en tilbøyelighet til å gå rundt med lister i lommen, og hvis du ikke opptrer bestemt, letter de deg for et bidrag til nytt orgel eller noe i den dur. Men vi får håpe på det beste.

Døren ble åpnet, og vår gjest

trådte inn. Det var en nokså liten utgave av en kapellan, men han hadde et tiltalende, klokt ansikt, prydet med en lorgnett. På jakkeoppslaget bar han et smørblomstmerke.

— Herr Ukridge?

— Det er meg. Og dette er min venn, herr Corcoran.

Jeg bukket. Kapellanen bukket.

— Slå Dem ned, sa Ukridge gjestfritt. — Lyst på en drink?

Gjesten løftet hånden avvergende.

— Nei takk, svarte han. — Jeg er kommet til at det er best for min helse at jeg avstår fra å nyde alkohol. Ved universitetet hendte det at jeg tok et glass en sjelden gang, men siden jeg fullførte min embedseksamen har jeg helt gitt avkall på det. Men la endelig ikke meg legge en demper på dere. Jeg er ingen mørkemann.

Han smilte vennlig, men så med ett ble ansiktet meget alvorlig. Apenbart hadde han noe på sinne.

— Herr Ukridge, jeg kommer i et litt ubehagelig ærend. Jeg forstår det slik at frøken Ukridge er bortreist, og at De i hennes sted er den man bør henvende seg til ifall man skulle ha noe å påtale i forbindelse med det arrangement som nå finner sted på hennes eiendom.

Dette gikk litt rundt for Ukridge, så jeg måtte gripe inn: — Han mener at siden din tante har lånt ut haven til dette oppstyret, så har hun krav på å vite det om noen skulle gå over streken.

— Nettopp, sa kapellanen.

— Oppriktig talt, protesterte Ukridge. — Det nytter ikke å komme og klage over det som skjer på en basar eller et loppemarked. De vet jo hvordan slike foreningsmennesker er når de setter igang og selger saker og ting til inntekt for et godt formål. Da vører de absolutt ingenting.

Kapellanen ristet sørgmodig på hodet. — Jeg har intet å innvende mot arrangementet av selve basaren og loppemarkedet. Det er helt naturlig at når pengene går til en god sak, tar man litt mer betalt enn i den vanlige handel. Men bevisst og utspekulert svindel er noe helt annet.

— Svindel?

— Ute i haven er det en ung dame som lurar til seg penger fra publikum under henvisning til at det er Smørblomstdagen idag. Det er imidlertid ingenting som heter Smørblomstdagen.

UKRIDGE vætet leppene og fikk et jaget uttrykk i ansiktet.

— Det er vel til inntekt for noe her på stedet, foreslo jeg.

— Naturligvis, sa Ukridge takknemlig. — Jeg skulle akkurat til å si det samme. Sannsynligvis

Fortsatt side 29.

noe rent lokalt. Friareal eller barnehage for nabolaget, skulle jeg tro. Jeg syns jeg har hørt snakk om det.

Kapellanen godtok ikke denne teorien.

— Nei, innvendte han. — I så fall ville den unge damen ha opplyst meg om det. Men da jeg kom med en forespørsel, opptrådte hun meget unnvikende, og jeg fikk ikke noe klart svar. Hun bare smilte og gjentok ordet «Smørblomstdagen». Jeg mener at vi bør tilkalle politiet.

— Politiet! gurglet Ukridge og ble blek.

— Det er vår simple plikt, sa kapellanen og så ut som en mann som skriver brev til avisene og undertegner seg «samfunnsborger».

Med et byks for Ukridge opp fra stolen. Han grep meg i armen og trakk meg bort til døren.

— Et øyeblikk, sa han. — Cor-ky, hvisket han og slepte meg videre ut i gangen. — Du må gå og si at hun bør stikke av fortære enn svint.

— Skal bli! svarte jeg.

— Du finner nok enkonstabel nede på veien, brølte Ukridge.

— Jeg håper det, svarte jeg i en stemme som bar langt avsted.

— Denslags kan vi ikke finne oss i, skrek Ukridge.

HAN vendte tilbake til biblioteket, og jeg bega meg avsted i mitt viktige oppdrag. Jeg nådde ytterdøren og skulle akkurat til å åpne den, da den plutselig gled opp av seg selv, og i neste sekund stirret jeg inn i et par klare, blå øyne som tilhørte Ukridges tante Julia.

— A. Ææ. Øøøø! sa jeg.

Enkelte mennesker har en egen evne til å få andre til å føle seg usikre i deres nærvær. Selv kjenner jeg meg ytterst uvel sammen med frøken Julia Ukridge, den berømte forfatterinne og populære kåsør ved mer eksklusive literære sammenkomster. Vi har truffet hverandre tidligere, og hver gang har jeg fått en følelse av at jeg nettopp har begått en redselsfull forbrytelse — og at jeg har utført denne udåd med store røde hender, blytunge føtter, knær i buksene og uten å ha barbert seg om morgenen.

Jeg ble stående med åpen munn. Skjønt hun uten tvil var kommet inn i huset ganske enkelt ved å sette nøkkelen i låsen, virket hennes plutselige tilsynkomst fullstendig uforklarlig.

— Herr Corcoran! konstaterte hun uten tegn til glede.

— Ææøøø...

— Hva gjør De her?

Det var ingen gjestfri bemerkning, men annet var heller ikke å vente etter det som var skjedd sist vi møttes. Det hadde ikke akkurat vært noe behagelig samvær.

— Jeg er på besøk hos Stanley.

— Så?

— Han ba meg stikke utover idag.

— Jaså! — Tonen antydte at hun var oppriktig forbauset over at hennes nevø kunne finne på noe så lite passende.

— Jeg trodde... vi trodde... vi trodde begge to at De skulle holde foredrag idag.

— Da jeg kom til min klubb for å spise lunch, fant jeg et telegram om at arrangementet var utsatt, nedlot hun seg til å opplyse. — Hvor er Stanley?

— I biblioteket.

— Da går jeg dit. Jeg må tale med ham.

JEG følte meg som en soldat som forsvarer en bro mot overmakten for å dekke hærens tilbake-

tog. Riktignok var Ukridge på mange måter en av menneskehetens verste fiender, men for gammelt vennskaps skyld var det allikevel min plikt å hindre at tanten fikk kontakt med ham så lenge kapellanen var i huset. Jeg har stor tro på kvinnelig intuisjon, og jeg var overbevist om at hvis frøken Julia Ukridge fikk høre at en ung dame vandret rundt i haven hennes og solgte smørblomstermerker for et godt formål som ikke eksisterte, så ville hun, med sin dagklare intelligens, straks forstå at hennes egen nevø var innblandet i denne lyssky affære. Hun hadde fra før et visst kjennskap til Ukridges forretningsmetoder.

I denne kritiske situasjon reagerte jeg lynsnart.

— Forresten, jeg holdt nesten på å glemme det, sa jeg. — Denne mannen som har med det å gjøre, sa at han gjerne ville snakke med Dem straks De kom hjem.

— Hva mener De med «denne mannen som har med det å gjøre»?

— Den fyren som tar seg av basaren og sånn.

— De mener herr Prosser, for- eningens formann?

— Akkurat. Han sa han gjerne ville snakke med Dem.

— Hvordan i all verden kunne han vite at jeg ville komme hjem?

— Han sa i tilfelle De kom. — Og så fikk jeg noe som Ukridge ville ha kalt en inspirasjon fra oven: — Jeg synes han nevnte noe om at han ville be Dem si et par ord.

Det var sikkert det eneste som kunne ha stoppet henne. Med ett fikk øynene dette stålglimet, dette indre lys som man bare ser hos kjente talere som blir bedt om å si etpar ord.

— Ja, ja, jeg får vel høre hva det er han vil meg.

Hun bega seg avsted, og jeg hastet tilbake til biblioteket. Husets herskerinnes plutselige hjemkomst hadde bragt forandring i mine planer for resten av dagen. Jeg aktet nå å underrette Ukridge om at tanten var tilbake, råde ham til å hive ut kapellanen så raskt som mulig, ønske ham alt vel, og trekke meg tilbake stille og ubemerket, uten å si høytil- delig adjø. Jeg er ikke særlig nærtagende, men frøken Ukridges tone hadde gjort det klart at jeg ikke var noen velsett gjest.

JEG nådde biblioteket. Kapel- lanen var vekk, og Ukridge pustet tungt der han satt og sov i en lenestol.

Kapellanens forsvinningsnummer forbløffet meg. Han hadde nok vært liten og uanselig av skikkelse, men ikke så uanselig at jeg ikke ville lagt merke til ham om han var gått forbi meg i entréen. Da fikk jeg se at terras- sedøren sto åpen.

Det var, innså jeg, nå ikke len- ger noe som bandt meg til dette sted. Jeg følte en sterk motvilje mot huset — hadde igrunnen aldri trivdes der, og det var som om de store, åpne vidder utenfor kalte på meg. Da oppdaget jeg at vertinnen sto i døren.

— Aåååå! sa jeg, og igjen fikk jeg denne følelsen av at hendene svulmet opp og ble til svære, halvkokte skinker.

— Var det så å forstå, sa da- men i en faretruende rolig stem- me, som sikkert hadde berøvet henne mange venner i tidens løp. — At De hadde snakket med herr Prosser og at han sa at han gjer- ne ville tale med meg?

— Det stemmer.

— Forunderlig, sa frøken Uk- ridge. — Jeg hører nå at herr Prosser ligger syk i forkjølelse, og at han ikke har vært her idag.

Jeg syntes det var trist for herr Prosser at han var blitt forkjølet; jeg følte meg faktisk litt dårlig selv. Jeg kunne — mullgens — ha funnet på et slags svar, men i dette øyeblikk hørtes en voldsom snorking fra lenestolen bak meg. Nervøs som jeg var, spratt jeg til værs som et skremt rådyr.

— Stanley! utbrøt frøken Uk- ridge og vendte sin oppmerksom- het mot stolen.

Mer snorking ga gjenlyd i rom- met og overdøvet musikken fra karusellen. Frøken Ukridge skred frem og grep sin nevø i armen.

— Jeg tror han sover, sa jeg.

— Sov! Frøken Ukridges blikk falt på et halvtømt glass på bordet. Det var tydelig at hun var dypt rystet.

At hun kunne trekke denne slutning, var uforståelig for meg. På film ser man nok stadig at folk tar seg et eneste glass og fal- ler bevisstløs om, men Ukridge var laget av mer solid materiale.

— Jeg skjønner ikke dette.

— Ikke det? sa frøken Ukridge. — Jeg har vært ute av rommet bare et halvt minutt, og da jeg gikk, satt han og pratet med en kapellan. Og det er da lite tenke- lig...

MIN forsvarstale ble avbrutt av en skarp støy like bak meg, og igjen skvatt jeg til værs.

— Hva ønsker De? sa frøken Ukridge. Hun så forbi meg, og da jeg vendte meg om, oppdaget jeg at en fremmed hadde sluttet seg til oss. Han sto i den åpne terras- sedøren, og det som hadde skremt meg, var lyden da han banket forsiktig på glasset med spaser- stokken sin.

— Frøken Ukridge? spurte han.

Det var en mann med bestemt ansikt og skarpe øyne. Det var en egen autoritet i hans vesen, der han kom inn i værelset. At han var en mann med utpreget vilje- styrke fremgikk ikke minst av det faktum at han rolig møtte frøken Ukridges blikk.

— Jeg er frøken Ukridge. Tør jeg spørre — ?

Vår gjest så om mulig enda mer bestemt ut. — Mitt navn er Daw- son. Jeg er fra Scotland Yard. Jeg kommer for å advare Dem. — Dawson så på meg, som om jeg skulle være en blodfleck. — De må være på vakt. En av de største kjeltringer innen forbryterver- denen befinner seg nå her på ei- endommen.

— Hvorfor har De ikke arres- tert ham da? ville frøken Ukridge vite. Gjesten smilte overbærende.

— Fordi jeg denne gang vil ta Sam på fersk gjerning og få ham satt inn for godt. Riktignok ser han liten og uanselig ut, men...

— Nei! utbrøt jeg. — Det kan ikke være mulig.

— Hva behager? Hva er det som ikke er mulig?

— Denne fyren var jo kapellan. En høyst respektabel person.

— Har det vært en kapellan her?

— Ja, han...

— Hei! sa Dawson. — Hva er dette for noe?

— Det der, svarte frøken Ukridge og betraktet lenestolen i

Fortsatt side 30

dyp avsky. — Det er min nevø Stanley.

— Ser ut til å ha et godt sove-hjerte.

— Jeg vil helst slippe å snakke om ham.

— La meg få høre mer om den-
ne kapellanen, sa Dawson bryskt.

— Han kom altså inn...

— Kom inn? Inn hit?

— Ja.

— Hvorfor det?

— Tja —

— Han må ha hatt et påskudd.
Hva var det?

Av hensyn til min sovende
venn, fant jeg det riktigst å av-
vike en liten smule fra sannhe-
ten.

— Han... han sa noe om at han
var meget interessert i frøken
Ukridges samling av snusdåser.

— Har De en samling av snus-
dåser, frøken Ukridge?

— Ja.

— Hvor har De den hen?

— I stuen.

— Kunne jeg få lov til å se
dem?

— Men jeg skjønner oppriktig
talt ikke...

Dawson laget et ergerlig smell
med tungen. Han var åpenbart en
detektiv som lett ble irritert. —
Jeg skulle tro at det hele var
klinkende klart nå. Mannen sni-
ker seg inn i huset under et pas-
sende påskudd, får denne herren
ut av veien... hvordan ble han
kvitt Dem forresten?

— Jeg bare gikk. Hadde lyst på
en liten spasertur.

— Jaså? Vel vel, han blir altså
alene med Deres nevø, og lurert
en tablett med et sterkt sovemiddel
opp i glasset.

— Men mannen var jo kapel-
lan!

Dawson lo kort. — A utgi seg
for en kapellan er en av Sams
spesialiteter. Er dette stuen?

VI sto i stuen. Eieren utstøtte
et hjerteskjærende skrik,
men selv uten det ville vi ha for-
stått at det verste var hendt.
Gulvet var dekket av glasskår og
splintret treverk.

— De er stjålet, alle sammen!
gråt frøken Ukridge.

Det er pussig hvordan en ting
kan gjøre forskjellig inntrykk på
forskjellige mennesker. Frøken
Ukridge sto der lik en statue,
frosset til is i sin sorg. Dawson på
den annen side virket nærmest
imponert. Han strøk barten sin
fornøyd og snakket om fagmessig
utført arbeide.

— Hva skal jeg gjøre? klaget
frøken Ukridge.

— Det første De må gjøre, sa
Dawson rollig, — det er å finne ut
hvor mye fyren har fått med seg.
Har De andre verdisaker i huset?

— Mine smykker er på sove-
værelset.

— Hvor da?

— Jeg har dem i et skrin i kot-
tet der jeg har kjolene mine.

— Det er vel lite trolig at han
har funnet dem da, men det er
best jeg går og ser etter. Imens
kan jo De se Dem om og sette opp
en liste over det som er stjålet.

— Alle snusdåsene er vekk!

— Det er best å se etter om De
savner noe annet også. Hvor er
soveværelset?

— I annen etasje, på forsiden
av huset.

— Takk.

Detektiven Dawson, stadig like
målbevisst energisk, forlot oss.
Jeg syntes det var leit at han ble
borte. Det foresvevet meg at det
ikke ville bli bare hyggelig å være
alene igjen med den hardt hjem-
søkte kvinne. Det ble heller ikke
det.

— Hvorfor i all verden fattet
De ikke med en gang mistanke til
denne mannen? Frøken Ukrid-
ge kastet seg over meg som om
jeg skulle ha vært en nær slekt-
ning.

— Mjo, jeg... han...

— Selv et barn måtte da ha
skjønt at han ikke var den han
ga seg ut for.

— Han så ut...

— Så ut! Hun vandret hvi-
leløs omkring i rommet. Plutselig
utstøtte hun et skarpt skrik. —
Jadefiguren min!

— Unnskyld?

— Den slyngelen har stjålet
jadefiguren min også. Skynd Dem
og si det til detektiven!

— Javel.

— Men kom Dem avsted da,
menneske! Hva er det De venter
på?

JEG fomlet med dørhåndtaket.
— Jeg får ikke opp døren, for-
klarte jeg mismodig.

— Tøv! sa frøken Ukridge og
kom meg til hjelp. — De fleste
mennesker svever jo i den tro at
de selv uten vanskelighet kan
åpne enhver dør som andre ikke
klarer å rokke. Hun grep hånd-
taket. Døren knaket, men ga ikke
etter.

— Hva er det i veien med den!
utbrøt hun irritert.

— Den lar seg ikke åpne.

— Tenk det skjønner jeg også.
Kan De ikke foreta Dem noe?
Store himmel, herr Corcoran. Selv
De må da kunne klare å åpne en
stuedør!

Efter hennes oppfatning skulle
det altså være en enkel sak for en
mann i god fysisk form og med en
solid almenutdannelse, men efter
et par nye forsøk måtte jeg inn-
rømme at oppgaven overgikk
mine evner.

Frøken Ukridge snøftet, full av
forakt. — Så ring på hovmeste-
ren!

Jeg trakk i klokkesnoren.

— Ring en gang til!

Jeg prøvet på nytt.

— Rop!

Jeg ropte.

— Rop igjen!

Jeg fortsatte å rope. Jeg ropte
«Hei» og «Hallo» og «Hjelp». Jeg
ropte også sånn rent i sin almin-
delighet. Det var en prestasjon
som kunne ha fortjent ros. Men
alt frøken Ukridge sa, da jeg tok
en pause for å trekke pusten, var:
— Stå ikke der og hvisk!

Jeg hvilte stemmebåndene i så-
ret taushet.

— Hjelp! ropte frøken Ukridge.

Som rop betraktet kom det slett
ikke i klasse som mine. Det
manglet fylde, kraft og endog
velklang. Men så uransakelige er
skjebnens veier, at det var dette
rop som ga resultat. På den an-
nen side av døren svarte en grø-
tet stemme: — Hva er det?

— Få opp døren!

Håndtaket beveget seg. — Den
lar seg ikke åpne, sa en røst som
jeg nå gjenkjente som stemmen
til min gamle venn Stanley
Featherstonehaugh Ukridge.

— Det vet jeg, takk. Er det deg,
Stanley? Kan du se etter hva som
er i veien?

Det ble stille. Problemet ble øy-
ensynlig gransket. — En trekile
er slått inn under døren.

— Se å få den løs!

— Da må jeg ha fatt i en kniv
eller noe lignede.

Så fulgte en ny stille stund med
hvile og ettertanke. Frøken
Ukridge vandret frem og tilbake
på gulvet, mørk i hu. Jeg klemte
meg inn i et hjørne og følte meg
som en ung løvetemmer som er
kommet til å låse seg inne i lø-
veburet og har glemt «Brev III» i
korrespondansekurset om hva
man bør gjøre i en slik situasjon.

FOTTRINN lød i sideværelset,
så hørtes banking og skra-
ping. Døren gled opp, og der sto
Ukridge med en brødkniv i hån-
den, bustet og forvirret, sammen
med hovmesteren som hadde
mistet adskillig av sin opphøyde
ro og var sotet i fjeset.

Det er typisk for frøken Ukrid-
ge at hun helt overså nevøen som
hadde reddet henne, men istedet
gikk løs på tjeneren som hadde
sviktet.

— Barter! hveste hun. — Hvor-
for kom De ikke da jeg ringte?

— Jeg hørte ikke at De ringte,
frøken Ukridge.

— Hvorfor ikke, om jeg tør
spørre?

— Fordi jeg var i kokskjelleren.

— Hva hadde De i kokskjelle-
ren å gjøre?

— Jeg ble ført dit ned med
makt av en mann som truet meg
med en pistol. Og så låste han
meg inne.

— Hva for en mann?

— En person med en liten bart
og skarpe øyne. Han...

En som hadde en så interessant
historie å berette, kunne hatt ri-
melig krav på å få fortelle ferdig,
men ved dette punkt var det som
om hovmesteren Barter ikke len-
ger maktet å fengsle sitt publi-
kum. Med et sårt hulk sprang
hans arbeidsgiver forbi ham og
styrtet opp trappen.

Ukridge vendte seg fortvilet til
meg. — Hva er det egentlig som
foregår her? Også sånn kuppel-
hue som jeg har...

— Kapellanen hadde sovepiller
i glasset ditt.

Sjelden har jeg sett noen re-
agere så sterkt som Ukridge nå
gjorde. — Kapellanen? Nå har
jeg hørt det og! Her har jeg reist
verden rundt i gamle holker og
sittet og drukket på havnekneiper
fra Montevideo til Cardiff. Men
første gang noen har klart å fikse
meg på den måten, det er her
hjemme i Wimbledon. Og attpåtil
en kapellan!

— Han har rappet hele din
tantes samling av snusdåser også.
— Hva er det du sier? sa Ukridge
i dyp ærbødighet, og jeg forsto at
han var begynt å få en helt ny
respekt for den geistlige stand.

— Så dukket det opp en fyr til,
en medskyldig som utga seg for
detektiv. Han stengte oss inne og
låste inn hovmesteren i kjelleren.
Det skulle ikke forundre meg om
han nå får stukket av med din
tantes smykker.

Et gjennomtrengende skrik
ovenfra skar gjennom luften.

— Han har visst det, konsta-
terte jeg. — Ja, ja, gamle venn,
jeg må vel nesten se å komme
meg avsted.

— Corky, sa Ukridge. — Kan
du ikke bli litt til?

Jeg ristet på hodet. — Under
andre omstendigheter så kanskje,
men jeg vil helst ikke treffe din
tante mer akkurat nå.

Hastige skritt lød i trappen.

— Du får ha det så lenge! sa
jeg, og søkte ut mot mer åpent
terreng. — Takk for idag! Det
har vært riktig hyggelig.

NESTE formiddag tok jeg en
telefon til Wimbledon. Jeg
var litt nysgjerrig efter å få vite,
på trygg avstand, hvordan sakene
hadde utviklet seg efter at jeg
trakk meg tilbake.

— Hallo, svarte en dyster stemme.
 — Er det Dem, Barter?
 — Ja.
 — Dette er Corcoran. Kunne jeg få tale med herr Ukridge?
 — Herr Ukridge er ikke lenger her. Han reiste for en times tid siden.
 — A. Han er da vel ikke reist for godt?
 — Jo.
 — Ja, ja. Takk for opplysningen.
 Jeg la på røret, og i dype tanker vendte jeg tilbake til mitt rom.

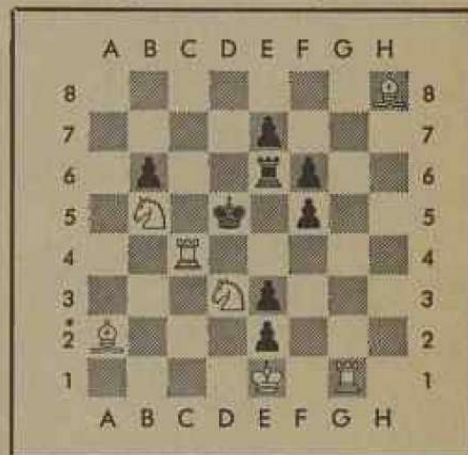
Jeg ble ikke overrasket da min husvert underrettet meg om at Ukridge satt og ventet oppe på værelset. Denne urolige sjel pleier i onde tider å søke ly hos meg.
 — Morn, sa Ukridge med en røst fra graven.
 — Jasså, hun har satt deg på porten?
 Ukridge vred seg, som om minnet plaget ham. — Det falt noen ord, og vi ble enige om at det var best at våre veier skiltes.
 — Jeg kan ikke skjønne at hun kan legge skylden på deg for det som hendte.
 — Tante Julia kan legge skylden for hvasomhelst på hvem-somhelst. Så nå må jeg begynne livet på nytt, uten en øre.
 Jeg prøvde å se saken fra den lyseste siden: — Du har jo de

pengene som denne smørblomst-piken samlet inn.
 Min stakkars venn skalv fra topp til tå, så sterkt var hans indre opprør. — De pengene som hun samlet inn, de disponerer nok ikke jeg, svarte han. — De er utenfor min rekkevidde. Jeg har snakket med henne idag, og da fortalte hun det.
 — Hva fortalte hun?
 — At en kapellan var kommet bort til henne i haven mens hun solgte merker, og han hadde talt så strengt til henne om hvor forkastelig det var å tilegne seg penger under falske forutsetninger, at hun ga hele inntekten til hans fond for vedlikehold av kirken og gikk rett hjem, fast bestemt på å begynne et nytt og bedre liv.

Nr. 1:
 «FRENDE ER FRENDE VERST» — eller når et sort tårn stadig er i veien for egen konge.

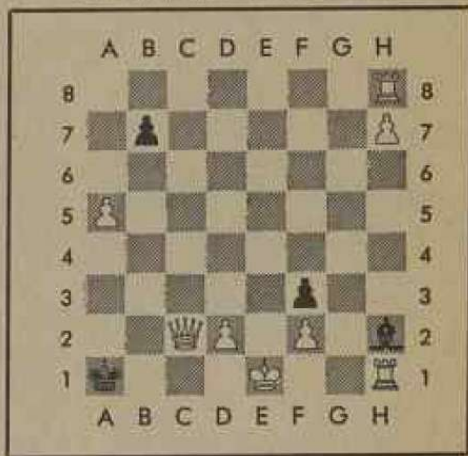
Av Ivar G.
 Original for A-Magasinet.

Hvit setter matt i 2 trekk.

Nr. 2:
 Et kuriositetskabinett eller hvordan man sjelden setter matt.

Av Ivar G.
 Original for A-Magasinet.

Hvit setter matt i 2 trekk.

Løsninger:

Nr. 1: 1. Tg5. I samtlige varianter blokerer sort tårn et fluktfelt.
 Nr. 2: 1. Ta8, b5. 2. a x b en passant matt. 1. —, Lg1. 2. h8D matt. 1. —, L likegyldig. 2. 0-0 matt. Samtlige sjakkens «spesialtrekk» er her matt-trekk.

I ovenstående sluttspillstudie av Uno Parki, som har oppnådd 1. premie i «Tidskrift för Schack» 1949, er hvit i trekket og holder remis.

1. Sf5, Kg2. 2. Se3†, Kf2. 3. Sd1†, Ke2. 4. Sb2, Kd2. 5. Kh3, Ke2. 6. S x d3, K x d3. 7. g4, b4. 8. g5, b3. 9. g6, b2. 10. g7, b1D. 11. g8D, Dh1†. 12. Kg4, Dg2†. 13. Kf5, remis.

Fant

